

RAY COONEY

těšínské divadlo
scena polska
Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

MAYDAY

dyrektor teatru cieszyńskiego **karol suszka**
zastępca dyrektora d.s. ekonomicznych **iris heclová**
kierownik artystyczny sceny polskiej **bogdan kokotek**
kierownik literacki sceny polskiej **joanna wania**

ray cooney **mayday**

reżyseria **karol suszka**
przekład **elżbieta woźniak**
scenografia i kostiumy **aleksander owerczuk**

spektakl zrealizowano
przy wsparciu finansowym
ministerstwa kultury rc
oraz miasta czeski cieszyn

67. sezon sceny polskiej td
premiera 28 kwietnia 2018 r.

osoby:
mary smith, atrakcyjna, niska, blond **joanna litwin**
barbara smith, wysoka, rudowłosa **patrycja sikora / izabela kapias** (gościnnie)
john smith, zwyczajny, ekscentryczny **tomasz kłaptocz**
inspektorroughton, trochę poważny, młody,
w cywilnym ubraniu policjant **marcin kaleta**
stanley gardner, przyjemny, bystry **grzegorz widera**
reporterka **małgorzata pikus**
inspektor porterhouse, w średnim wieku, żonaty **mariusz osmelak**
bobby franklin, wiek nieokreślony,
ekstrawagancki projektant sukienek **dariusz waraksa**

inspicjent, sufler **iwona bajger**

ray cooney

Urodzony w 1932 r., nazywany przez Anglików „Narodowym skarbem”, należy do czołówki najpopularniejszych angielskich pisarzy komediowych. Jego sztuki, przetłumaczone na ponad 40 języków (również chiński i japoński), odniosły sukces na całym świecie. Jest nie tylko komediopisarzem, ale też aktorem, reżyserem, producentem przedsięwzięć teatralnych. Cooney uważa siebie za twórcę współczesnej farsy i – będąc znawcą tego gatunku – broni farsy przed tymi, którzy zarzucają jej głupotę i płytkość.

Nigdy w życiu nie zrobiłem niczego, za co by mi zapłacono, a co mnie samego nic nie kosztowało.

To paskudztwo, które piszę, zdaje się mieć ogólne przesłanie, choć inspirację czerpię z typowych sytuacji, które mogą zdarzyć się wszędzie. Rzeczy proste są zwykle najzabawniejsze.

Wcale nie jest łatwo napisać dobrą farsę, bo musi się ona składać z dobrej komedii i z dobrej tragedii.

Aktor grający w farsie musi wypracować szczególną technikę. To jasne, że musi słuchać reakcji widowni. W przeciwnym wypadku śmiech będzie go często zagłuszać. Aktor farsy musi się też nauczyć nie trzymać piłki za długo, aktorstwo farsowe jest bardzo podobne do meczu tenisowego: grasz lepiej, jeśli twój przeciwnik dobrze odbije ci piłkę.

Nie ma żadnej różnicy pomiędzy mężczyzną odkrywającym swą żonę w łóżku z jego najlepszym przyjacielem w farsie, a mężczyzną znajdującym swą żonę w łóżku z jego najlepszym przyjacielem w tragedii. Reakcja męża w każdej ze sztuk powinna być taka sama. Różnica polega na reakcji publiczności.

Sądzę także, że łatwo lekceważyć farsę, ponieważ jej język wydaje się przyziemny i zwyczajny. Język jest taki, ponieważ postacie są przyziemne i zwyczajne. Nie intelektualizują one swoich kłopotów. Radzą sobie z nimi, bo są do tego po prostu zmuszone.

Tylko autor jest winien, jeśli widownia się nie śmieje.

JOANNA LITWIN, TOMASZ KŁAPTOCZ

o mayday powiedzieli:

Mayday" jest absolutnym klasykiem bulwaru angielskiego o doskonałej konstrukcji. Scenariusz dopracowany po mistrzowsku z gotowymi wskazówkami dla aktorów. Nie pozostawia wiele pola do własnej interpretacji, ale i tak każdy reżyser narzucając swoją wizję może uczynić ten spektakl jeszcze ciekawszym. W tym przypadku trzeba jednak być bardzo ostrożnym. Można bowiem łatwo z komedii zrobić tragedię podchodząc do postaci zbyt ideologicznie czy psychologicznie. Należy włączyć również swoją czujność, by do końca tej idei nie wygumować i z dobrej klasycznej komedii nie zrobić tzw. szmiry. Dlatego te granice są ważne i rozumie to tylko dobry zespół aktorski. Niezwykle trudno zagrać swoją rolę tak poważnie, by rozśmieszyć widza do łez i samemu tą powagą utrzymać. Trzeba się mocno napracować, by komedia nie była płytka i by była mądrym przekazem mimo salw śmiechu. **KAROL SUSZKA**

Mayday, sztuka-legenda, legendarna farsa. Mistrzowsko napisana, grana na całym świecie miliony razy – dobrze, źle, stylowo, głupio, wolno, szybko, przez młodych, starych, amatorów i zawodowców, wszędzie ma powodzenie. Dlaczego? Może dlatego, że jest mistrzowsko skonstruowana, że napisana jest jak utwór muzyczny i dzięki temu nie da się zniszczyć nikomu. Może dlatego, że bohaterowie to tak zakręcone charaktery, typy, postaci, tacy naiwniacy i cwaniacy, a jednocześnie ludzie tak mili i dobrzy. Toż to farsa, farsisko, ze wszystkimi zaletami i wadami gatunku, przy czym wady to zalety i odwrotnie, zależy, kto spogląda i z której strony na to zjawisko. Na zapomnienie, dla śmiechu, dla zabawy, dla radości, przeciw smutkom i złu.

KRYSTYNA JANDA

Aktorowi nie wolno śmiać się z samego siebie. Nie może robić na scenie „numerów”, gagów, „oczka” do widowni. Śmiać się ma publiczność, nie on. Komedია jest trudnym i wyjątkowym zadaniem dla aktora. Aktor powinien go wykonywać w sposób najbardziej prawdziwy. W komedii po kilku minutach można się zorientować, czy przedstawienie się podoba, czy też nie.

Cooney opowiada o sytuacjach współczesnych, bardziej lub mniej karkołomnych, posługuje się współczesnym językiem, a tymczasem relacja umowności między sceną a widownią musi zaistnieć. Aktorzy nie mogą więc rozmawiać w taki sposób, jak w codziennych sytuacjach w autobusie, na ulicy czy w domu.

Z materiału, który proponuje Cooney nie jest trudno zrobić dobre przedstawienie. Cooney, sam zresztą będąc aktorem, zna do tego stopnia wszelkie prawa sceny, tak kapitalnie pisze swoje komedie, dodatkowo opatrując je w didaskalia, że wystarczy je zrealizować, a sztuka sama „będzie się grać”.

WOJCIECH POKORA

JOANNA LITWIN, GRZEGORZ WIDERA,
MAŁGORZATA PIKUS, TOMASZ KLAPTOCZ

TOMASZ KLAPTOCZ, GRZEGORZ WIDERA, IZABELA KAPIAS

GRZEGORZ WIDERA, JOANNA LITWIN, MARIUSZ OSMELAK,

IZABELA KAPIAS, TOMASZ KŁAPTOCZ

GRZEGORZ WIDERA, MARIUSZ OSMELAK

GRZEGORZ WIDERA, TOMASZ KŁAPTOCZ, MARCIN KALETA

TOMASZ KŁAPTOCZ, DARIUSZ WARAKSA, IZABELA KAPIAS

JOANNA LITWIN, GRZEGORZ WIDERA, MARIUSZ OSMELAK, TOMASZ KŁAPTOCZ

JOANNA LITWIN, MARCIN KALETA

TOMASZ KŁAPTOCZ, GRZEGORZ WIDERA, IZABELA KAPIAS

L iteratura rozkoszy przedstawia nieskończenie więcej trudności, jest rzadsza i bardziej zwyczajna, niż literatura cierpienia; z pośród rozmaitych zaś jej postaci na największy szacunek i opiekę zasługuje tak zwana farsa.

Całe to pojmowanie farsy może wydać się zgola bezsensowne, lecz, możliwe, iż właśnie jesteśmy pozbawieni sensu. Nic bowiem w epoce naszej nie zdarza się tak rzadko, jak wesołość. Nawet ludzie najbogatsi duchowo, gdy wypada im napisać rzecz komiczną, czynią to w błędnym założeniu, iż literatura humorystyczna należy do rzeczy płytkich.

G.K. CHESTERTON

M ózg jest naszym tyranem, patologiczną naroślą na organizmie naszego animalnego życia, nieustannie czynnym gruczołem, który sączy nam prze-ważnie smutek. Stan ten byłby nie do wytrzymania i skończyłby się zapewne masowym samobójstwem świata. Otóż mózg, ponieważ jest bardzo inteligentny, uznał, że trzeba nam dać trochę wytchnienia, i sam wymyślił sposób, za pomocą którego możemy zakpić sobie z niego i zapomnieć na chwilę o jego istnieniu. Tym sposobem jest humor, najwyższy produkt mózgu, będący zarazem jego abdykacją.

TADEUSZ BOY-ŻELEŃSKI

S próbujmy na chwilę przejść się żywo tym wszystkim, co się wkóło nas mówi i dzieje, współdziałamy w wyobraźni z tymi, co działają, współczujemy z tymi, co czują, pozwólmy naszej sympatii zatoczyć krąg jak najszerszy. A wówczas, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki, najbłaższe rzeczy nabiorą wagi i wszystko powlecze się surowym kolorytem. Spróbujmy wyłączyć się teraz i spojrzeć na życie jako widowisko - ileż dramatów przemieni się wtedy w komedię. Poczucie osamotnienia nie daje zakosztować komizmu.

HENRI BERGSON

těšínské divadlo český těšín, příspěvková organizace,
zřizovatel moravskoslezský kraj, ostravská 67 • 737 35 český cieszyń
tel.: +420 558 74 60 22-23 • fax: 558 71 33 72 • info@tdivadlo.cz •
www.tdivadlo.cz

prawa autorskie dotyczące tego spektaklu reprezentuje **agencja dilia, praga**
kierownik działu organizacji widowni **dagmar pavlíková** • kierownicy pracowni: elektryczno-akustycznej **vladimír rybář** • ślusarsko-modelarskiej **kristina libosková** • krawieckiej **karin szostoková** • perukarskiej **šárka szeligová** • rekwizytorskiej **józef kurek** • kierownik techniczny **roman sekula** • brygadier sceny **marian mandrysz** • światło **martin kozok** • dźwięk **roman majchrzyk** • michał maliniak • fryzjerka **martina suszková** • garderobiana **monika minarzová** • rekwizyty **martina tobolová** • montażyści dekoracji **lumír slíva** • **david cienciala** • **daniel pospíchal** • redakcja **joanna wania** • zdjęcia **wiesław przeczek** • opracowanie graficzne i skład **marian siedlaczek** projekt okładki **aleksander owerczuk** • druk **PROprint, s.r.o.** český těšín

Głos Ludu
Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Do każdej polskiej rodziny.
informacje, publicystyka,
ogłoszenia, sport**

tel. 558 731 766
sekretariat@glosludu.cz

KLUB POLSKIEJ PRASY I KSIĄŻKI

KSIEGARNIA

Danuta Wirth
ul. Czapka 7 ~ 737 01 Czeski Cieszyn
Godziny otwarcia:
Po-Pt 9.00-12.00 13.00-17.00
w soboty księgarnia nieczynna
tel.: +420 776 390 704
ksiegarnia@polonica.cz

Sponsorem kwiatów jest
Kwiaciarnia
Leknín
Markéta Rosenbergrová

www.OX.PL
portal śląska cieszyńskiego

zwrot

Miesięcznik Polaków w Republice Czeskiej

INFORMACJE Z ŻYCIA POLAKÓW W CZECHACH

ROZMOWY, REPORTAŻE, WYDARZENIA,
RELACJE Z IMPREZ, RECENZJE, OPINIE

www.zwrot.cz

Wydawca: Polski Związek Kulturalno-Oświatowy w RC

gazetacodzienna.pl
Śląsk Cieszyński on-line

**Partnerem medialnym
Teatru Cieszyńskiego
jest portal
gazetacodzienna.pl
Śląsk Cieszyński on-line**

TOMASZ KŁAPTOCZ, KAROL SUSZKA (REŻYSER)

JOANNA LITWIN, GRZEGORZ WIDERA

